

تدوین نورم ملی آمادگی حرکتی داوطلبان پسر آزمون‌های ورودی تربیت بدنی دانشگاه پیام نور

ابوالفضل فراهانی^{*۱}

تاریخ دریافت: ۱۳۹۱/۱۰/۳، تاریخ تصویب: ۱۳۹۱/۱۲/۲۶

چکیده

هدف از این مقاله بررسی وضعیت فاکتورهای آمادگی حرکتی داوطلبان آزمون‌های سراسری در سالهای ۹۰ و ۸۹ دانشگاه پیام نور کل کشور به منظور تدوین نورم ملی آمادگی حرکتی می‌باشد. در این آزمون فاکتورهای استقامت عضلانی، کمربندشانه‌ای و شکم، چابکی، نیروی عضلانی و استقامت قلبی-تنفسی بررسی شده است.

آزمون شامل ورودی‌های دو سال دانشگاه می‌باشد. جامعه آماری این پژوهش ۲۱۰۰ نفر که ۵۳۰ نفر به عنوان نمونه انتخاب شده اند. چک لیستهای آمادگی جسمانی و سلامت عمومی، ترازو، نوار، آزمون دراز نشست، دوی ۴×۹ متر و دوی ۸۰۰ متر آزمون‌ها و ابزارهای گردآوری داده‌های این پژوهش می‌باشند. آزمون استودنت، ضربی همبستگی پیرسون، آماره‌های مورد استفاده در تحلیل داده‌های تدوین نورم می‌باشند. تدوین نورم ملی آمادگی حرکتی داوطلبان پسر آزمون‌های ورودی تربیت بدنی نهایی این مقاله می‌باشد. در این نورم کشش بارفیکس بیش از ۲۵ و دراز نشست بیش از ۲۹، دو ۴×۹ متر کمتر از ۸/۸۸ و پرتاپ توپ طبی بالاتر از ۷/۱۲ و اجرای کل آزمون کمتر از ۱۴۹ ثانیه جزء «شخص‌های عالی» و کشش بارفیکس زیر ۱۰، دراز نشست زیر ۱۰، دو ۴×۹ متر بالاتر از ۱۶/۰۲ و پرتاپ توپ طبی زیر ۴/۲۸ و اجرای کل آزمون در زمان بالاتر از ۲۱۳ ثانیه جزء شخص «خیلی ضعیف» نورم می‌باشد.

این شخص می‌تواند معیار علمی برای پذیرش داوطلبان ورود به رشته تربیت بدنی قرار گیرد. به علاوه می‌تواند در طبقه‌بندی و حتی در تعیین واحدهای جبرانی دروس عملی داوطلبان کمکهای کاربردی را برای برنامه‌ریزان تربیت بدنی ارائه دهد.

واژه‌های کلیدی:

نورم ملی، آمادگی حرکتی، متقاضیان تحصیل در تربیت بدنی.

مقدمه

و انتقال نیستند. یعنی با آموزش توسعه نمی یابند ولی می توان آنها را توسط تمرین و فعالیت جسمانی بهبود بخشد. (آرین فر، ۱۳۸۱) اجزای این بخش عبارتند از: استقامت قلبی - تنفسی، استقامت عضلانی، قدرت عضلانی، انعطاف پذیری و ترکیب بدنی.

استقامت قلبی - تنفسی^۵: توانایی دستگاه گردش خون و تنفس برای انجام فعالیت های طولانی مدت. (کاشف، ۱۳۸۶) و برخورداری از نوعی کیفیت که به وسیله آن قلب و تنفس می تواند به سهولت خود را با شدت فعالیت بدنی هماهنگ کند و با همان سهولت هم از خستگی بدر آید و

فعالیت سنگین دیگری را شروع کند. (شیخ، ۱۳۷۷)

استقامت عضلانی^۶: به عنوان توانایی یک عضله یا گروهی از عضلات برای انجام تعدادی حرکات یکنواخت و یا انقباض نسبتاً طولانی است. (همتی نژاد، ۱۳۸۹) شناخته شده است.

اجزاء آمادگی جسمانی: ایفرد^۷ اجزاء و عناصر آمادگی جسمانی را در دو طبقه تقسیم بندی کرده است: عناصر مرتبط با تندرستی، و اجزای وابسته به اجرای مهارت حرکتی، در این طبقه بندی از اصطلاحات آمادگی تندرستی و آمادگی حرکتی استفاده می شود. بنابراین این موضوع مورد قبول همگان قرار گرفته است که یک برنامه خوب آمادگی جسمانی بر چهار جزء آمادگی در ارتباط با سلامتی جهت افزایش سلامتی و ظرفیت عملی بدن شامل استقامت قلبی - عروقی، قدرت و استقامت عضلانی، انعطاف پذیری و ترکیب بدن تأکید می کند.

استقامت عضلانی. استقامت عضلانی برای اجرای بهتر بسیاری از مهارتهای ورزشی ضرورت دارد. به همین دلیل یکی از عوامل آمادگی جسمانی به شمار می آید. استقامت عضلانی، توانایی یک عضله یا گروهی از عضلات برای انجام تعدادی حرکات یکنواخت و یا انقباض نسبتاً طولانی است. قابلیت مذکور، معمولاً با شمارش تکرار (مانند دراز و نشست) یا مدت انقباض (کشش بارفیکس در زنان) در حرکتی خاص مورد ارزیابی قرار می گیرد.

اجزای آمادگی جسمانی مرتبط با مهارتهای ورزشی (آمادگی حرکتی) آمادگی حرکتی به توانایی شخص در اجرای موفقیت آمیز بازی یا یک فعالیت خاص اطلاق می شود. برای انجام موفقیت آمیز مهارتهای مختلف ورزشی، چندین جزء وجود دارد. این اجزاء شامل چابکی، تعادل، هماهنگی، سرعت، توان و زمان عکس العمل می باشد.

چابکی: چابکی عبارت است از توانایی فیزیکی شخص که او را قادر می سازد تا موقعیت و جهت بدنش را سریعاً به یک حالت جدید تغییر دهد. چابکی اغلب با واژه هایی مانند تغییر مسیر دادن، تغییر جهت دادن و روانی حرکت بیان می شود. چابکی عبارت است از توانایی تغییر مسیر بدن یا بخش هایی از بدن با سرعت و دقت هر چه تمامتر. عوامل متعددی

حرکت در طول زندگی روندی مستمر و دائمی است که به شکل های مختلف در حیات فردی و اجتماعی دیده می شود. از طرف دیگر فعالیت جسمانی و حرکتی بخش جدایی ناپذیر زندگی است. (رمضانی نژاد، ۱۳۸۶) از ابتدای حیات آدمی دستگاه عضلانی و اندام های حرکتی نقش فراوانی در فرایند تکامل بشری داشته اند. دارا بودن سطوح بالای شاخص های تندرستی، بهداشتی و قابلیت های جسمانی می تواند نشان دهنده سلامت و توانمندی یک جامعه باشد. (آقا علی نژاد، ۱۳۸۴) تربیت افراد سالم، قوی و پر نشاط هدف آرمانی تمام جوامع بشری به شمار می رود. به طوری که برای نیل به این مهم تمام تلاش و کوشش های خود را بکار می گیرند. متخصصان به منظور دستیابی به دیدگاه روشی درباره وضعیت جسمانی افراد بخصوص جوانان، دانش آموزان و دانشجویان سعی می کنند تا معیارهای استاندارد شده و جدول های نورم های برای آن ها تهیه کنند. این کار، مربیان و ورزشکاران را قادر می سازد تا با در دست داشتن میزان های معتبر، بتوانند اهداف و دورنمای برنامه های تمرینی خود را به دقت برنامه ریزی کنند و در نهایت از میزان پیشرفت و نیل به اهداف آگاه شوند.

همچنین برای تحقق اهداف تربیت بدنی و برای برنامه ریزی جهت ارتقاء سطح قابلیت های حرکتی و سطوح مهارتی دانشجویان دسترسی به اطلاعات درست از آمادگی جسمانی و آمادگی حرکتی دانشجویان و سنجش سلامت عمومی هی شک شناخت وضعیت آمادگی جسمانی و حرکتی امکان بهتری را برای تدوین سر فصل های دروس، تعیین دروس نظری و عملی و بهره گیری از رسانه ها در آموزش فراهم می آورد.

آمادگی جسمانی: سازمان بهداشت جهانی^۸ آمادگی جسمانی را «توانایی اجرای کار عضلانی به صورت رضایت بخش» تعریف کرده است. (شفارد جی، ۱۳۷۷) برگر^۹ معتقد است که آمادگی جسمانی همانند کیفیت تدرستی خصیصه ای است پیوستار که کارآیی عملکرد و وظایف اندام های ما را نمایان می سازد و از توانایی حرکتی و بنیه نیروی

فعال جسمانی ما خبر می دهد (شفیع زاده ۱۳۷۷)

برخی صاحب نظران آمادگی جسمانی مربوط به سلامتی را توانایی انجام کارهای روزانه بدون احساس خستگی، با انرژی زیاد از اوقات فراغت لذت بردن و به طور موثر از عهده حوادث غیر مترقبه بر آمدن تعریف کرده است. (مک درموت^{۱۰}، ۱۹۹۵ و راکت و همکاران)؛ آمادگی ها قابلیت های جسمانی هستند که داشتن آن برای هر فرد لازم است و در صورتی که فردی هر کدام از این قابلیت هارا کمتر از حد مطلوب داشته باشد مشکلات و ناهنجاری های جسمانی برای وی به وجود می آید. این قابلیت های جسمانی دارای جنبش و حرکت ظاهری نبوده و از طرفی قبل آموزش

1- Fisical Fitness

2- World health Organization(WHO)

3- Berge

4- MCdermoutt

تا این رشته را برای ادامه تحصیل انتخاب کنند. همه ساله تعداد بسیار زیادی متقاضی در این رشته پس از گذراندن آزمون‌های نظری در پشت ایستگاه‌های آزمون عملی جامانده‌از ورود به رشته تربیت بدنی باز می‌مانند. چراکه دارابودن آمادگی‌های جسمانی و حرکتی مناسب برای ورود به این رشته موردنیاز است و بالطبع همه متقاضیان نمی‌توانند قبل از کسب این پیش‌نیازها در رشته تربیت بدنی و علوم ورزشی ادامه تحصیل دهند. استفاده از آزمون‌های سنجش آمادگی جسمانی یکی از روش‌های بسیار موثر در تعیین مهارت و سطح توانایی‌های ورزشکاران نخبه و تعیین نقاط قوت و ضعف و طراحی تمرین بر مبنای نقاط قوت و ضعف و همچنین اندازه‌گیری پیشرفت ورزشکاران است (رجبی ۱۳۸۶، رمضانبور ۱۳۸۰).

دانشگاه پیام نور با دارابودن بیش از یک میلیون دانشجو در سراسر کشور همه ساله از دو طریق به پذیرش دانشجویان متقاضی در رشته تربیت بدنی اقدام می‌کند. روش مرسوم از طریق کنکور سراسری می‌باشد که دانشجویان پس از قبولی در آزمون نظری جهت آزمون عملی معرفی شده و پس از قبولی در این آزمون به عنوان دانشجوی رشته تربیت بدنی به دانشگاه معرفی می‌گردند. اما همه ساله تعداد زیادی باشکرت در آزمون فراغیر متقاضی ورود به رشته تربیت بدنی هستند. هدف از برگزاری آزمون عملی انتخاب داوطلبان است که اولاً از لحاظ جسمانی سالم بوده و مشکل خاصی نداشته باشند و همچنین از آمادگی جسمانی و حرکتی و سلامت عمومی داوطلبین رشته تربیت بدنی دانشگاه پیام نور سراسر کشور است تا از این طریق نسبت به تدوین نور آمادگی جسمانی و حرکتی و سلامت متقاضیان تحصیل در این دانشگاه از طریق فراغیر اقدام شود. دستیابی به این نور سهولت‌هایی را برای انتخاب برتر و طبقه‌بندی حرکتی و مهارتی داوطلبان رشته تربیت بدنی در اختیار حوزه سنجش دانشگاه پیام نور قرار خواهد داد. انجام اینکونه مطالعات کارشناسی می‌تواند در برنامه ریزی‌های آتی نظام پذیرش دانشجو و سنجش قابلیت‌های حرکتی آنان مؤثر باشد.

روش‌شناسی تحقیق

روش تحقیق: تحقیق حاضر از نوع تحقیقات توصیفی-پیمایشی است. جامعه و نمونه آماری: جامعه آماری پژوهش تعداد ۲۱۰۰ داوطلب ورود به دانشگاه (دختران و پسران) از کلیه استان‌های کشور می‌باشد که ۵۳۰ نفر به عنوان نمونه آماری بر اساس جدول مورگان و به صورت موردی تصادفی انتخاب و آزمون روی آنان انجام شده است. آزمون‌ها و ابزار گردآوری داده‌ها شامل چک لیست وضعیت آمادگی جسمانی چک لیست وضعیت سلامت عمومی (ترازو_اندازه‌گیری وزن متر نواری_اندازه‌گیری قد_بدون کفش آزمون دراز نشست اصلاح شده، پا جمع

نظیر سرعت، قدرت، زمان عکس العمل و توان بر چاکی اثر می‌گذارد. چاکی را به دو صورت عمومی یا ویژه می‌شناسند.

قدرت را به انواع مختلف تقسیم‌بندی می‌کنند. قدرت ایستا^۱ (استاتیک) و قدرت پویا^۲ (دینامیک). در قدرت ایستا تنفس عضله برای مقابله بر نیروی مقاوم به حداکثر نزدیک می‌شود ولی در مفصل حرکتی ایجاد نمی‌شود و طول عضله نیز تغییر نمی‌کند. قدرت پویا یعنی حرکت در مفصل که با تنفس عضله نیز همراه است تا بر مقاومت غلبه نماید که در این حالت کار مکانیکی از حاصل ضرب نیرو در مسافت طی شده به دست می‌آید.

نورم

از اوایل قرن بیستم، به تدریج استفاده وسیع از اندازه‌گیری‌های مردم سنجی و آزمون‌های قدرتی متداول شد. نورم‌ها ارزش‌های عددی هستند که بیانگر ویژگی‌های یک جمعیت یا گروه خاص می‌باشند. نورم‌گیری به علت تغییر توان جسمانی افراد می‌باشندی حداقل هر ۵ سال یکبار انجام شود و نورم جدید جهت ارزیابی افراد ارائه گردید. در سطح بین‌المللی اولین بار در اوایل سال ۱۹۲۰، واینمن^۳، برای دختران دانشکده آزمون کارآئی جسمانی ابداع کرد. در سال ۱۹۲۴، اولین بار برپیش از روش مقیاس T برای ساختن نورم استفاده کرد و آن‌ها را برای آزمون بسکتبال دختران به کار برد (ویلیام ۱۹۹۷). در سال ۱۸۷۳، از آزمون کشش بارفیکس برای اندازه‌گیری قدرت بازوها و از دینامومتر برای اندازه‌گیری قدرت عضله‌های پا و دست استفاده شد (ویلی و همکاران ۱۹۸۹). در ایران در سال ۱۳۶۳، اداره کل تربیت بدنی اولین نورم سنجش آمادگی جسمانی را برای آزمون‌های ایفرد در سطح کشور تهیه کرد. در سال ۱۳۶۸، تهیه نورم‌های استاندارد در تمام استان‌ها برای پسران و دختران به اجرا درآمد (علوی ۱۳۸۵). دستیابی به نورم و شاخص موسسات بذیرش دانشجو را در انتخاب بهتر و استعداد یابی (ویلی، ویلیام ۱۹۹۱، ۱۹۸۹) کمک مینماید و بستره مناسب برای سرمایه‌گذاری روی دانشجویان مساعد تر از نظر مهارتی و حرکتی فراهم می‌آورد. (فراهانی ۱۳۸۹، موتان ۲۰۰۸، اولاویمان، ۲۰۰۶، بنت و همکاران، ۱۹۹۸) گرچه تحقیق مشابهی برای تهیه نورم آمادگی جسمانی دانشجویان در دانشگاه‌های کشور از جمله دانشگاه تهران، ارومیه، کردستان و دیگر دانشگاه‌ها به اجرا درآمد (علوی و همکاران، ۱۳۸۵) اما علیرغم تعداد کثیر دانشجوی دانشگاه پیام نور و سهم قابل توجه این دانشگاه از کل دانشجویان شاغل به تحصیل در رشته تربیت بدنی این نورم تا کنون در دانشگاه پیام نور تهیه نشده است، در سال‌های اخیر رشته تربیت بدنی و علوم ورزشی به دلیل جذابیت‌های زیاد و همچنین علمی شدن این رشته در کشور مورد توجه بسیاری از جوانان قرار گرفته و آنان را بر آن داشته

1- Static power

2- Dynamic power

3- wyman

برای بررسی رابطه بین متغیرها و آزمون تعقیبی توکی جهت بررسی تفاوت ها بوده است.

یافته های تحقیق

ویژگی های عمومی و جمعیت شناختی آزمونی ها
۱- سن، قد، وزن و آزمودنی ها جدول (۱) میانگین سن، قد، وزن و BMI و انحراف معیار مورد مطالعه در دو گروه آزمودنی در سالهای ۸۹ و ۹۰ را نشان می دهد.

دسته های خوبی در یک دقیقه آزمون بارفیکس اصلاح شده کوتاه، پاشنه پا زمین آزمون خم شدن نشسته، با استفاده از جعبه برای عضلات پشت و همسترینگ و آزمون دوی ۸۰۰ متر برای سنجش آمادگی قلبی-عروقی بوده است.

تجزیه و تحلیل داده ها

آمار توصیفی شامل فراوانی، درصد، میانگین و انحراف معیار و شاملاً مار استنباطی شامل آزمون کلمو گروف اسمیرنوف برای بررسی وزیع طبیعی داده ها آزمون لوبن برای همگنی واریانس ها و ضریب همبستگی برسون

جدول (۱) شاخص های آماری مربوط به قد وزن و BMI آزمودنی ها

داوطلبان سال ۱۳۹۰				داوطلبان سال ۱۳۸۹				میانگین
BMI	وزن	قد	سن	BMI	وزن	قد	سن	
۲۳,۱۵	۷۸,۸۶	۱۷۷,۹۶	۲۹,۵۷	۲۳,۱۶	۷۶,۵۹	۱۷۵,۶۸	۲۷,۵۴	میانگین
۳,۰۳	۱۵,۲۴	۶,۱۱	۶,۳۳	۴,۳۲	۱۳,۲۶	۸,۲۴	۵,۷۹	انحراف معیار

همانطور که ملاحظه می شود، میانگین سنی گروه داوطلبان سال ۸۹ به ترتیب برابر ۲۷,۵۴ و ۲۶,۱۲ سال و میانگین سنی گروه داوطلبان سال ۹۰ به ترتیب برابر ۲۷,۵۴ و ۲۶,۴۳ سال بوده است. به علاوه میانگین قد گروه داوطلبان سال ۸۹ به ترتیب برابر ۱۷۵,۶۸ و ۱۶۱,۱۲ سانتیمتر و میانگین قد گروه داوطلبان سال ۹۰ به ترتیب برابر ۱۷۷,۹۶ و ۱۶۲,۱۴ سانتیمتر بوده است. و میانگین وزن گروه داوطلبان سال ۸۹ به ترتیب برابر ۷۶,۵۹ و ۵۹,۵۳ کیلوگرم و میانگین وزن گروه داوطلبان سال به ترتیب برابر ۷۸,۸۶ و ۶۰,۸۷ کیلوگرم بوده است. همچنین میانگین BMI گروه داوطلبان سال ۸۹ به ترتیب ۴×۹ و پرتاب توب طبی گروه های مورد مطالعه را نشان می دهد.

جدول (۲) شاخص های آماری مربوط به رکورد کشش بارفیکس گروه های مورد مطالعه

داوطلبان سال ۱۳۹۰				داوطلبان سال ۱۳۸۹				میانگین
پرتاب توب	۴×۹ دو	دراز و نشست	کشش بارفیکس	پرتاب توب	۴×۹ دو	دراز و نشست	کشش بارفیکس	
۵,۸۶	۱۳,۲۵	۱۸,۶۴	۱۸,۷۹	۶,۶۵	۱۲,۹۸	۱۹,۸۵	۱۷,۶۹	میانگین
۰,۸۳	۱,۹۹	۳,۱۱	۴,۵۴	۰,۷۴	۱,۶۷	۳,۶۷	۴,۳۱	انحراف معیار

همانطور که ملاحظه می شود، میانگین رکورد کشش بارفیکس گروه داوطلبان سال ۸۹ برابر ۱۷,۶۹ و ۸,۹۴ عدد و میانگین رکورد کشش بارفیکس گروه داوطلبان سال ۹۰ برابر ۱۸,۷۹ و عدد ۹,۷۰ بوده و میانگین رکورد دراز و نشست گروه داوطلبان سال ۸۹ به ترتیب برابر ۱۹,۸۵ و ۱۴,۹۸ عدد و میانگین رکورد دراز و نشست گروه داوطلبان سال ۹۰ به ترتیب برابر ۱۶,۹۸ و ۱۴,۳۷ عدد بوده است. به علاوه میانگین رکورد چابکی (دوى ۱۸,۶۴ و ۱۴,۳۷ متر) گروه داوطلبان سال ۸۹ به ترتیب برابر ۱۲,۹۸ و ۱۴,۵۶ متر) گروه داوطلبان سال ۹۰ در به ترتیب میانگین رکورد چابکی (دوى ۴×۹ متر) گروه داوطلبان سال ۸۹ به ترتیب ۱۶,۹۸ و ۱۴,۵۶ متر) گروه داوطلبان سال ۹۰ در به ترتیب

برای تمام داوطلبانی که در آزمون های سال های ۸۹ و ۹۰ شرکت کرده اند تدوین شده است که از این به بعد ممکن است از آن برای سنجش سایر داوطلبان استفاده کرد.

در بخش نتیجه گیری مقالات معمولاً نتایج پژوهش با سایر دستاوردهای علمی مرتبط مقایسه و به چالش کشیده می شود همچنین این بخش مقاله فرصتی برای نویسنده است که به بیان دیدگاه‌های خود بپردازد و نحوه ارتباط یافته‌های علمی خود را با دینه بزرگتر علم تبیین نماید، اما در پژوهش‌هایی که با هدف تدوین نورم و شاخص انجام می شود نورم تدوین شده جایگزین بحث در مقاله می شود (فراهانی ۱۳۸۹، تیردادی ۱۹۹۷، ترمبلای ۲۰۰۴).

جدول (۳) شاخص‌های آماری مربوط به استقامت قلبی- تنفسی گروه‌های مورد مطالعه

داوطلبان سال ۱۳۹۰	داوطلبان سال ۱۳۸۹	میانگین
۱۸۰,۰	۱۸۴,۱۲	
۱۷,۲۲	۱۹,۱۴	انحراف معیار

نتیجه گیری و تدوین نورم مربوط به متغیرهای مورد مطالعه با توجه به اختلاف ناچیز میانگین‌هادر تمام عوامل آمادگی بدنی داوطلبان در آزمون‌های سال های ۸۹ و ۹۰، عدم معنی داری آن، نورم یا هنجار واحدی

جدول (۴) هنجارهای مربوط به آمادگی جسمانی داوطلبان مردان

خیلی ضعیف	ضعیف	متوسط	خوب	عالی	
۱۰ زیر	۱۱ الی ۱۵	۲۰ الی ۱۶	۲۵ الی ۲۱	۲۵ بالای	استقامت عضلات کمربند شانه ای (کشنش بارفیکس)
۱۰ زیر	۱۱ الی ۱۶	۲۲ الی ۱۷	۲۸ الی ۲۳	۲۹ بالای	استقامت عضلات شکم (دراز و نشست)
۱۶,۰۲ بالای	۱۶,۰۱ الی ۱۴,۵۱	۱۴,۵ الی ۱۱,۵	۱۱,۴۹ الی ۱۱,۹۹	۹,۸۸ زیر	چابکی (دوى ۴*۹ متر)
۴,۲۸ زیر	۴,۹۹ الی ۴,۲۹	۶,۴ الی ۵	۷,۱۱ الی ۶,۴۱	۷,۱۲ بالای	نیروی عضلانی (پرتتاب توپ طبی)
۲۱۳ بالای	۲۱۲ الی ۱۹۲	۱۹۱ الی ۱۷۱	۱۹۰ الی ۱۵۰	۱۴۹ زیر	استقامت قلبی- تنفسی (زمان کل آزمون)

منابع

- رمضانی نژاد، رحیم (۱۳۸۶). اصول و مبانی تربیت بدنی و ورزش. تهران؛ بامداد کتاب چاپ اول
- آقایی نژاد، حمید؛ رجبی حمید؛ صدیق سروستانی، رحمت الله (۱۳۸۴) [بارطاط میزان فعالیت بدنی، آمادگی جسمانی و ترکیب بدنی با وضعیت اجتماعی-اقتصادی دانش آموزان دختر ۱۵-۱۷ سال تهران، نشریه علوم حرکتی و ورزش، زمستان جلد اول، شماره ۶، ص ۱-۱۴]
- Frobes , Gilbert . B . 1996 . Body composition , in : Ziegler E . E , & Filler , Jr , L . J . [ed] , Present knowledge in nutrition Washington DC : international life science institute press ; PP7.
- شفیع زاده ، م . (۱۳۸۳) ، اصول عمومی آمادگی جسمانی ، چاپ اول، تهران انتشارات سمت
- Gates,...LV structure and diastolic function with human aging. European heart Journal 2003.24:2213-2220
- آرین فر، حمید رضا(۱۳۸۱). بررسی اثر کاهش تعدادو افزایش شدت جلسات تمرین بر عوامل آمادگی جسمانی و فیزیولوژیکی بر روی دانش آموختان ۱۵-۱۸ ساله شهر اراک

همانطور که در جدول (۴) مشاهده می شود، نورم یا هنجار مربوط عوامل آمادگی جسمانی شامل استقامت عضلات کمربند شانه ای، استقامت عضلات شکم، چابکی، نیروی عضلانی و استقامت قلبی- تنفسی مردان تدوین شده است. با ارایه نورم و شاخص بالا، از این پس دست اندر کاران سنجش و پذیرش داوطلبان تربیت بدنی و بخش فرا گیر دانشگاه پیام نور میتوانند با استناد به این نورم نسبت به گزینش بهتر آزمودنی ها، هم چین طبقه بندی آنها از نظر حرکتی و مهارتی اقدام نمایند. هم چنین این نورم امکانی را برای تعیین واحد های جبرانی، دروس عملی فراهم می آورد، می باشد و ملاکی برای معافیت دانشجویان از گذراندن دروس عملی نیز خواهد بود. رعایت این نورم احتمالاً باعث می شود تا در برخی رشته های دانشگاه پیام نور کل ظرفیت اعلام شده تکمیل نشود و دانشگاه از نظر مالی اجرای دوره های تربیت بدنی در برخی رشته- محل از نظر اقتصادی مقرر باشد، اما می تواند در ارتقای کیفیت آموزشی و سطح مهارت دانش آموختگان تاثیر مثبت داشته باشد.

18. Oleymani A,Nejatian M(2006).....Effect of completion of exercise training sessions in cordial Rehabilitation on physical functioning: A historical study .Iranian hearth.Journal
19. Brent . L . A , Arhold . R , (1998) , Examination of balance measures produced by the stability system , journal of athletic training , 33(4) , 323-327
۲۰. رجبی، حمید (۱۳۸۹) توصیف نیمرخ آمادگی جسمانی و مهارتی بازیکنان نخبه جوانان و بزرگسالان بسکتبال ایران، نشریه المپیک، شماره ۱ پیاپی ۴۹
۲۱. رمضان پور محمد رضا ، شماره ۳ و ۴ (پیاپی ۲۰) تاثیر یک برنامه منتخب تمرینی بر آمادگی هوایی و برخی از ویژگی های ساختاری ، فیزیولوژیکی و مقایسه آن در دو گروه از مردان دانشگاهی ، دانشگاه آزاد واحد مشهد ، فصل نامه المپیک ، سال نهم ، شماره ۳ و ۴ (پیاپی ۲۰) پاییز و زمستان ۱۳۸۲
۲۲. شفارد جی ری؛ بوجارد،کلود، ورزش، آمادگی،تندرستی(بیانیه مشترک)، مترجم، عباسعلی گائینی (۱۳۷۷).تهران، چاپ اول،تابستان اداره کل تربیت بدنی آموزش و پرورش.
۲۳. فراهانی،ابوالفضل، (۱۳۸۹).تربیت بدنی عمومی ۱. چاپ بیست و پنجم. انتشارات پیام نور.
24. Tennifer.N. Slawta (2002) ; Coronary heart disease risk between active and inactive women with multiples sclerosis .
25. Thirlaway. K, Benton D, (1997)"Participation physical activity and cardiovascular fitness have different effects on mental health and mood" , Journal psychosomatic Research, , 17, PP: 46-51.
26. Tremblay , A., Simoneau , J. A., and Bouchard , C, (2004) . Impact of Exercise Intensity On Body Fatness And Skeletal Muscle Metabolism . 43, 814-818 .
۷. پاتریشیا آ ، آیزدمن استفن سی ، جانسون ، جان جان بی جنسون (۱۳۷۶) ، نکات اساسی در تعذیه ورزش ، ترجمه : عباسعلی گائینی ، انتشارات کمیته ملی المپیک ، چاپ اول .
8. MC dermott, R. etal (2004). Increase in prevalence of obesity and diabetes and decrease in plasma cholesterol in a central Australian aboriginal community 172: 480 – 484
9. Racette, S.B., Schaller, D.A., Kushner , R.F., Neli , K.M., and herling – iaffaldano , K, (1995) . Effects of Aerobic Exercise And Dietary Carbohydrate On Energy Expenditure And Body Composition During Weight Reduction in Obese Women. American Journal of Clinical Nutrition, 61, 486-494 .
۱۰. شیخ، محمود؛ باقرزاده،فضل الله(۱۳۷۷).سنجهش و اندازه گیری در تربیت بدنی: تهران، نشرعلم و حرکت، چاپ دوم
۱۱. همتی نژاد، مهرعلی؛ رحمانی نیا، فرهاد(۱۳۸۹). سنجهش و اندازه گیری در تربیت بدنی، تهران،دانشگاه پیام نور ، چاپ چهارم آزمایشی تیر ماه .
۱۲. کاشف مجید؛ شالچی فرانک(۱۳۸۶). سنجهش و اندازه گیری در تربیت بدنی، نشر فراتحلیل، چاپ اول، پاییز
13. William . E . Prentice , (1991) . Fitness and wellness for life , WCB/McGraw-Hill .
14. Willy p . Zamlper Eric (1989) . U – funded sport science Research in taek wondo . part . I overview . of the Oregon Ta ekrondo , project .
۱۵. علوی،سید حسن و همکاران (۱۳۸۵) مقایسه وضعیت جسمانی آمادگی جسمانی و حرکتی دانش آموزان پسر مقطع راهنمایی شهرستان محمودآباد
۱۶. فراهانی،ابوالفضل ،شعبانی مقدم،کیوان. (۱۳۹۰)«قواعد پژوهشگری در تربیت بدنی با تأکید بر نگارش پایان نامه و مقاله».چاپ دوم.انتشارات پژوهشگاه تربیت بدنی وزارت علوم وتحقیقات و فناوری.
17. Mathon, K. Thomis C. (2008). Relationship of obesity with physical activity, aerobic fitness and muscle strength in Flemish adults. Journal of sports medicine and physical fitness; 48 : 201 – 10 ..